

PLEIDOOI VOOR EEN ECOLOGISCH 'GROOT WESTERPARK'

REACTIE OP DE SCENARIO'S VAN DE GEMEENTE VOOR GROOT WESTERPARK

Het valt op dat in de 4 scenario's van de gemeente de ecologie van Groot Westerpark nauwelijks aan bod komt. De uitgangspunten bevatten vage begrippen als "het aanplanten van bomen en struiken; het versterken of handhaven van landschaplijnen en historische landschappen; natuurbehoud/beleving/educatie/ participatie als parkthema", maar dat wordt vermeld zonder enige samenhang, motivatie of uitwerking. Omdat het park in eerste instantie een natuurlijke biotoop is en een waardevol groengebied, zou je verwachten dat de scenario's 'gegrond' worden op een ecologisch plan; een grondige inventarisatie en visie op biodiversiteit, het belang van waardevolle ecologische zones/verbindingen (als onderdeel van landschapspark de Bretten), de aanwezigheid van waardevolle flora/fauna en het historische natuurlijke cultuurlandschap met haar aardwaarden en monumentale landschapselementen.

Maar niets van dat alles. De scenario's lopen vooruit op een metropolitain stadspark, waar de restanten en brokstukken natuur en natuurlijke landschappen volledig in dienst staan van grootstedelijke functies die in de 4 scenario's worden uitgewerkt.

Natuurlijk mag een stadspark voorzieningen bieden voor recreatief medegebruik als (top down/ bottom up) 'volkspark', 'cultuurpark', 'sportvoorziening' en een vrij toegankelijk 'volkstuinpark'. Maar moeder aarde heeft als groene gastvrouw ook recht op respect. Recreanten en bezoekers zijn immers *te gast*. In de 4 scenario's nemen deze gasten de hele groene ruimte over en wordt de gastvrouw respectloos verdreven van haar grond waar ze sinds mensenheugenis geworteld is.

We stellen dan ook voor om een pas op de plaats te maken, en eerst op bezoek te gaan bij de gastvrouw voordat we verder gaan met de discussie over de scenario's van de gemeente. Met andere woorden: zonder een ecologisch 'grondplan' voor Groot Westerpark is er geen enkel scenario mogelijk.

Volgens ons is het belangrijkste uitgangspunt van een ecologisch plan voor Groot Westerpark: de verbondenheid met de omliggende buurten. Dat klinkt als een paradox. Heeft natuur dan geen intrinsieke waarde? Is ecologie niet op de eerste plaats goed voor de natuur zelf? Moet je natuur niet juist (met hekken) beschermen tegen mensen en aantasting vanuit de stad?

Wij geloven dat ecologie (ecologisch beheer, natuurbehoud) alleen kan ontstaan, groeien en bloeien vanuit de betrokkenheid van buurtbewoners. Niet door natuur af te sluiten of te beperken tot bepaalde doelgroepen of leden. Of de natuur af of op te waarderen tot gebruiks- of kijknatuur, decor, terras, BBQ-park, reservaat of natuurmuseum.

Ecologie ontstaat als gasten de groene gastvrouw letterlijk op handen gaan dragen en zich op haar uitnodiging welkom voelen in de natuurlijke groene ruimte, door allerlei vormen van natuurparticipatie die de gastvrouw biedt, zoals vrijwillig landschapsbeheer, vrijwilligerswerk in de buurtmoestuinen, werken/leren/spelen en struinen in de wilde natuur. En met name voor de minder kansrijke en kapitaalkrachtige buurtbewoners die je niet op de terrassen en markten van Westergas tegenkomt. Natuurparticipatie is immers goed voor de gezondheid en de sociale cohesie van kwetsbare groepen, bijv. als z.g. "groen welzijnsarrangement" of re-integratie/begeleid werken-traject. "Groen op recept" kan dure medicatie, verslaving en eenzaamheid voorkomen of verhelpen. Ecologie bestaat ook uit herinneringen aan de kennis van Turkse, Marokkaanse en Surinaamse oma's over planten en dieren; uit sprookjes en mythen over natuurgeesten; uit ontzag en respect voor wildernis, de elementen, seizoenen en natuurgeheimen. *Ecologie begint dus in de buurten rond het park en zit tussen de oren van de buurtbewoners!* Om te voorkomen dat Groot Westerpark helemaal wordt overgenomen door witte yuppen, hipsters, sporters, kunstenaars en toeristen, kan juist ecologie een middel zijn om Groot Westerpark te behouden voor de buurt!

ELEMENTEN VAN EEN ECOLOGISCH PLAN VOOR GROOT WESTERPARK

Stichting Nemo biedt aan om in samenwerking met natuur&buurtorganisaties en stadsecologen een ecologisch plan te maken dat als basis kan dienen voor diverse scenario's, met de volgende elementen en aanbevelingen.

1. **Grondige inventarisatie van ecologische waarden**, zoals biodiversiteit, ecologische verbindingen/zones, waardevolle flora/fauna, aardwaarden, historische cultuurlandschappen en waardevolle landschapselementen (bv. dijken, slootpatronen, waterbeheer, sporen van lusthof Soelen)
2. **Versterking van ecologische waarden**, zonder toekomstige scenario's onmogelijk te maken. Bijvoorbeeld meer biodiversiteit, nieuwe natuur/moerasbos en eetnatuur, nieuwe ecologische verbindingen waar die ontbreken, een natuurlijker Overbrakerpad, verbinding met de Bretten.
3. **Ontwikkeling van mogelijkheden en voorzieningen voor natuurparticipatie**
 - a. **Ecologisch beheer** door betrokkenheid van buurtbewoners via buurt&bewonersorganisaties, welzijnskoepels, GGZ/Regenboog/WR, gezondheidscentra, natuurorganisaties (IVN, Landschap NH)
 - b. **Uitbreiden wandelmogelijkheden**: verbinden van ecologische verbindingen/zones met wandel/struimogelijkheden en dit loskoppelen van het fietsen, hardlopen en ander intensief recreatief verkeer. Hier gaat wandelen heel goed samen met ecologie en versterken ze elkaar (creëert draagvlak voor natuurbeheer).
 - c. **Overbrakerplein** als groene markt, pluktuin, plukboomgaard
 - d. **Stadslandbouw**: uitbreiden van de Soelen buurtmoestuin in de huidige schooltuinen en de tuinparken
 - e. **Natuurcentrum** Nemoland als bezoekerscentrum, buurttuinhuis, bostuin/droombos, lusthof Soelen
4. **Nieuwe indeling van het westelijk deel van Groot Westerpark in 3 functiegebieden** (uitgaande van het 1^e scenario van de gemeente, dat veel nieuwe kansen en mogelijkheden biedt!)
 - a. **NME/kindernatuuractiviteiten en zorg(buurt)boerderij** rond Spaarndammerdijk en Overbrakerpad
 - b. **Wilde natuur en stadslandbouw tussen schooltuinen en tuinparken (nu Nemoland)** voor:
 - i. **wilde natuur** aansluitend op waternatuurtuin en ecologische oevers van tuinparken, met nieuw moerasbos, kabouter/natuurpad en Nemo-bostuin rond poel
 - ii. **stadslandbouw**, als buurtmoestuin en wilde eetnatuur gericht op natuurparticipatie voor kwetsbare buurtgroepen; vanuit buurttuinhuis in de tuinen van Nemoland
 - c. **Stadstuinpark** in huidige tuinparken als openbaar *stadstuinpark* met buurtmoestuintjes, ecologische oevers, lusthof Soelen in zuidoosthoek, moerasbos langs noord-zuid fietspad en oost-west natuur/wandelpaden.

7 CONCRETE AANBEVELINGEN

1. Overbrakerpad tussen spoorviaduct en Brettenpad wordt Overbrakerplein, met pluktuinen, kruidenbakken, eetbare planten, ruil/weggeefkraam, groene markt/proeverij. Zondagsmarkt Westergas wordt uitgebreid met groene& milieumarkt op Overbrakerplein. Door drukte/reuring te zoneren, kunnen elders rustige plekken blijven.
2. Overbrakerpad tussen Spaarndammerdijk en viaduct (nu autoweg) wordt meanderend veenpolderpad met klinkers, heggen en wilgen.
3. Het park krijgt een aaneengesloten netwerk van ecologische linten en zones (met wilde natuur, eet/pluknatuur en natuurwandelroutes), vanaf Nassauplein tot oud Sloterdijk via hondenpad, waternatuurtuin, kabouterpad schooltuinen, spoordijk, oevers Haarlemmervaart en natuurpaden in tuinparken. Dit netwerk wordt in Sloterdijk-Centrum verbonden met de Bretten. En ook wordt de kale dijk tussen tennisvelden en waternatuurtuin beplant met struiken en fruitbomen en opgenomen in het netwerk.
4. Omdat de tuinparken open staan voor toegankelijkheid en ecologie worden de ecologisch beheerde oevers uitgebreid en komt er een moerasbos door tuinpark Nut van noord naar zuid, aansluitend op de bestaande vijver, met meanderende fiets/voetpaden. Tussen Westerpark en Oud Sloterdijk komt een netwerk van natuurpaden.
5. Het voormalige lusthof Soelen in de zuidoosthoek van Tuin Nut&Genoegen wordt zichtbaar gemaakt met beeldentuin, paviljoens/orangerie, expositie, openluchttheater en brug over het water.
6. Omdat de schooltuinen evolueren naar meer openstelling en natuurlijke en buurtgerichte functies wordt het natte zuidelijke gedeelte van dit gebied een moerasbos.
- ..7. De buurtmoestuin 'Soelen' van Nemo breidt uit met een deel van de schooltuinen en een deel van het tuinpark, met een interculturele buurtmoestuin. Het huidige 'Nemoland Westerpark' wordt een natuurcentrum met natuur(educatie)pad, bostuin, droombos voor natuursprookjes voor kinderen en buurttuinhuis (bezoekerscentrum; werkplaats voor workshops/cursussen/excursies; en Bretten wandel/infocentrum)

Groot Westerpark wordt zo een volwaardig onderdeel van de Brettenzone (Landschapspark De Bretten) met een netwerk van ecologische zones, wandel&struimogelijkheden en creatieve vormen van natuurparticipatie voor de omringende buurten.